

Stykke, hvorefter Sager, der efter Lovene af 1905 og 1908 skulde afgøres af den paagældende Minister, nu kunne henlægges til Direktørens Afgørelse. Efter dette vil den foreslaaede Direktør nærmest blive en Generaldirektør, hvem der tillægges selvstændig Myndighed i Sager, der nu ere henlagte under Ministeren. Jeg for min Del nærer dog nogen Betænkelse ved et Skridt i den Retning, ikke blot ved Henlæggelse af de grønlandske Kirke- og Skolesager til endelig Afgørelse af Direktøren, men i det hele ved en saadan Ordning, hvor Ansvar og Afgørelsen ikke til syvende og sidst er hos den paagældende Minister. Imidlertid have de tre Ministre, under hvilke Grønland paa forskellig Vis sorterer, deltaget i Forhandlingerne, og Forslaget har vundet Tilslutning hos dem. Det kan jo være, at de Betæneligheder, som jeg unægtelig til at begynde med nærer, kunne blive overvundne i det kommende Udvalg ved de Oplysninger, man der vil kunne faa. Og ialt Fald er Hovedsagen til, at Forslaget er kommet frem, sikkert det ved Loven af 1908 indførte Forhold med de to Direktører. Her kan jeg dog ikke være enig med det ærede 5te Medlem for 2den Kreds (Piper), der sagde, at det havde vist sig, at Loven af 1908 var mislykket og ikke kunde bruges. Nej, Loven af 1908 om Grønlands Styrelse er sikkert god nok og vil forhaabentlig kunne blive banebrydende for Grønlands og Grønlændernes Udvikling; men Ordningen med de to Direktører trænger til en Ændring. Den blev i øvrigt ogsaa vedtagen her paa Rigsdagen i det andet Ting i en anden Form, end det var foreslaaet af den paagældende Minister.

Hvad der nu foreslaas af Ændringer, er indeholdt i to Punkter, som ventelig ogsaa ere tilstrækkelige, eet Punkt, som udtaler, at den administrerende Direktør er Handelschefens foresatte, og et andet Punkt, der bestemmer, at Handelschefen varetager Indkøbet af de Varer, om hvis Udsendelse til Grønland der er truffet Bestemmelse, hvorved tilsigtes, at Spørgsmaalet om Opsendelse af Varer til Grønland og Indkøb af Befolkningens Produkter ikke kan alene afgøres af Handelschefen og derved maaske afgøres ensidigt af merkantile Hensyn, men først og fremmest maa afgøres under Forstaaelse af grønlandske Forhold og under Hensyn til den grønlandske Befolknings Forhold og Vel.

Endelig foreslaar Lovforslaget Ophevelse af den ene Inspektørpost i Grønland. Man burde naturligvis nødig gøre

Indvendinger, naar den højtærede Regering i et givet Forhold mener at kunne nøjes med færre overordnede Embedsmænd, end der for Tiden findes, og man kunde jo ogsaa henvise til, at begge de grønlandske Inspektører have opholdt sig herved i Vinter, hvad de i øvrigt have gjort i de sidste 4 Vintre, og have deltaget i disse Forhandlinger og altsaa ere Medforslagsstillere til dette Forslag. Men dog maa det have sine Betæneligheder, synes jeg, netop nu paa dette Tidspunkt, hvor Kommuneraadene og Landsraadene skulle til at styre Grønlands Forhold alene ved og gennem de indfødte, idet Danske ikke mere ere Medlemmer af disse, men under Inspektørernes Tilsyn og Ledelse, da at slaa de to Landsdele, hvori Grønland hidtil har været delt, sammen og henlægge begge Landsraad, som hver for sig skulle holde Møde hvert Aar under Inspektørernes Ledelse og Tilsyn, og de ca. 60 Kommuneraad under een Inspektør. I Bemærkningerne, hvor selve Handelens Forhold i Grønland omtales, nævnes ogsaa nye Arbejder for Inspektørerne, fremkaldte ved den nye Lov. Imidlertid, man bør nødig kræve, at en Regering skal tage flere overordnede Embedsmænd, end den selv anser det for muligt at hjælpe sig med; det vilde stride mod konstitutionel Praksis eller rettere i dette Tilfælde mod konstitutionel Teori — i Praksis er det jo Spørgsmaal, som meget sjældent forekomme. Derfor er det ogsaa muligt, at Indenrigsministeren i det kommende Udvalg vil kunne give saadanne Oplysninger om Inspektørernes Forhold og Arbejde, at Betænelighederne ved at stryge den ene kunde forsvinde.

Jeg skal derfor ligesom det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Piper), anbefale det foreliggende Lovforslag til en velvillig og hurtig Behandling. Der er Ting deri, som jeg foreløbig maa stille mig tvivlende til, men jeg tror, at det har væsentlig Betydning, at særlig Spørgsmaalet om Direktørernes Stilling og Myndighedsomraade snarest muligt kan blive afgjort. Dette Forhold vil jo ogsaa kunne blive nærmere oplyst i Udvalget. Er det saa, at der nu styres efter to divergerende Linier af de to forskellige Direktører, har det sikkert stor Betydning, at en saadan forskellig Kurs ikke fortsættes alt for længe, saaledes at Afstanden mellem Linierne vokser sig alt for stor; desto vanskeligere vil en Ændring af disse Forhold senere blive.